

مقایسه عملکرد مدیریت نظارتی روستایی (شوراها) در روستاهای کوچک و بزرگ (مطالعه موردی: دهستان اردوغش، شهرستان نیشابور)

وحید ریاحی* - دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
نازنین نعیم آبادی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
فرهاد جوان - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۸/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۱/۱۸

چکیده

عملکرد شوراهای روستایی در ابعاد مختلف تا حد زیادی بر مؤلفه‌هایی مانند تحصیلات، علاقمندی، بسترهای اجتماعی و میزان مشارکت روستائیان بستگی دارد و چنین به نظر می‌رسد که اندازه سکونتگاه‌های روستایی در نوع و میزان عملکرد مدیریت روستایی مؤثر باشد. تحقیق حاضر باهدف بررسی مدیریت نظارتی روستایی در سکونتگاه‌های روستایی بزرگ و کوچک انجام شده و به دنبال بررسی تفاوت‌ها و پیامدهای آن است. روش تحقیق در این مطالعه، تحلیلی و مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای، اسنادی و پس از تهیه چهارچوب نظری، به تدوین شاخص‌ها و پرسش‌نامه و انجام عملیات میدانی پرداخته شد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار SPSS و نرم‌افزار Expert Choice استفاده شده است. پرسش‌نامه در ۱۴ روستا و از سوی ۳۳۴ نفر از افراد ساکن در مناطق روستایی بزرگ و کوچک، تکمیل شد. برای مقایسه عملکرد موفقیت شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک، از آزمون من ویتنی بهره گرفته شده است. و همچنین برای رتبه‌بندی عملکردهای اقتصادی و اجتماعی و زیست‌محیطی از نرم‌افزار ExpertChoice استفاده شد. نتایج حاصل تحقیق نشان می‌دهد که نخست در تمامی شاخص‌های مطرح شده میزان موفقیت شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک با سطح معناداری کوچک‌تر از 0.05 ($sig < 0.05$) تفاوت معناداری دیده می‌شود. دوم، نتایج نشان داد که در روستاهای بزرگ عملکرد اقتصادی بالاترین رتبه و در روستاهای کوچک عملکرد اجتماعی بالاترین رتبه را به خود اختصاص داده‌اند.

واژگان کلیدی: سکونتگاه‌های روستایی، مدیریت روستایی، عملکرد شوراها، عملکردهای اجتماعی - اقتصادی و زیست‌محیطی، شهرستان نیشابور

نحوه استناد به مقاله:

ریاحی، وحید، نعیم آبادی، نازنین، جوان، فرهاد. (۱۳۹۷). مقایسه عملکرد مدیریت روستایی (شوراها) در روستاهای کوچک و بزرگ (مطالعه موردی: دهستان اردوغش، شهرستان نیشابور). *مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی*، ۱۳ (۲)، ۳۶۵-۳۷۸.
http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_543090.html

مقدمه

یکی از محورهای اساسی در تحلیل مسائل روستایی، توجه به ساختار مدیریت در این جوامع است (Lotfi & et al, 2016: 165). روستا کوچکترین واحد سیاسی و اجتماعی در تقسیمات کشوری محسوب می‌شود و بدیهی است این واحد اجتماعی (روستا) به لحاظ وجود مناسبات اجتماعی، اقتصادی و پایبند بودن افراد به قوانین عرفی و مدنی نمی‌تواند از تشکیلات سازمان مدیریتی بی‌نیاز باشد. به عبارتی مدیریت مهمترین عامل در حیات رشد و بالندگی یک جامعه است و روند حرکت از وضع موجود به سوی وضع مطلوب را کنترل می‌کند. از این رو، یکی از محورهای اساسی در تحلیل مسائل روستایی، توجه به ساختار مدیریت در این جوامع است. نظام مدیریت روستایی ایران طی سالیان طولانی به لحاظ ساختارهای اجتماعی تحولات و دگرگونی‌های پیچیده‌ای داشته است. خلاء مدیریت کارآمد و اصولی در روستاها در تمامی این ادوار به خصوص از دهه ۱۳۴۰ به این سو و حتی در دهه‌های اخیر، مشکلات عدیده‌ای را برای روستاییان ایجاد کرده است (Mahdavi & Najafi Kani, 2006: 21). شورای اسلامی روستا از نهادهای محلی است که پس از تصویب طرح تشکیلات شوراهای اسلامی کشور، در تاریخ ۱۳۶۱/۹/۱ در استان‌های کشور برپا شده است. بنا به ضرورت تشکیل شوراهای ویژه در روستاها جهت بهسازی و بهبود وضعیت روستاییان با اصرار جهاد سازندگی در سال ۱۳۶۱، ضمن تصویب طرح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشور جهاد سازندگی مسئول تشکیل شورای روستایی با همکاری وزارت کشور شد. در سال ۱۳۶۵ با تصویب لایحه قانونی تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای و شهرداری‌ها در مجلس و اجرای انتخابات شوراهای در سطح شهرها، شهرک‌ها، روستاها و بخش‌ها در هشتم اسفند سال ۱۳۷۷ شوراهای اردیبهشت سال ۱۳۷۸ به طور رسمی کار خود را شروع کردند (Taleb, 1998: 3-13). شوراهای نماد مردمی و مستقلی هستند که بر اساس اصل هفتم قانون اساسی وظیفه تصمیم‌گیری و اداره امور محلی را بر عهده دارند (Davani, 2005: 65). برنامه‌ریزان سال‌های نخست پس از پیروزی انقلاب با تشکیل شوراهای اسلامی در پی دستیابی به این اهداف بودند: اجرای سیاست عدم تمرکز، سپردن کارهای عمرانی و اقتصادی و رفاهی به مردم، سرعت بخشیدن به جریان امور، رفع تبعیض، نظارت اجتماعی، تکمیل کار دستگاه‌های دولتی، هدایت و رهبری برنامه‌های محلی، آگاه‌سازی مردم و بالا بردن توان دولت (Alavi Tabar, 2000: 76). توسعه مناطق روستایی به منظور بهبود زندگی اجتماعی و اقتصادی مردم طراحی شده است. این رویکرد در پی گسترش دادن منافع توسعه در بین گروه‌های روستایی از جمله طبقه محروم است که در نواحی روستایی در پی گذران زندگی هستند (World Bank, 1975: 3). در واقع با توجه به مطالب بیان شده، هنگامی که از مدیریت روستایی سخن به میان می‌آید ممکن است لزوماً منظور مدیریتی اندیشیده شده و برنامه‌ریزی شده نباشد. به عبارتی نقش عرف، عادات و سنن در مدیریت روستایی تعیین کننده است (Nemati & Badri, 2005: 164). پارادایم جدید مدیریت روستایی در ایران در محورهای مدیریت زمین و تولید کشاورزی، مدیریت زیرساخت‌ها و خدمات زیربنایی، مدیریت مالی و نظام درآمد - هزینه برای روستاها، مدیریت محیط زیست و توسعه پایدار، و مدیریت برای کاهش فقر و برقراری عدالت اجتماعی قابل بررسی است. مدیریت روستایی در واقع، فرایند سازمان‌دهی، هدایت جامعه و محیط روستایی از طریق شکل دادن به سازمان‌ها و نهادها است (Rezvani, 2005: 109). بررسی جنبه‌های مختلف این محورها بیان کننده گستردگی مفهوم مدیریت روستایی در ایران است (Ghadiri Masoum & Riahi, 2005: 178). مدیریت روستایی به معنی برنامه‌ریزی برای روستا، سازماندهی اقدامات توسعه‌ای و هماهنگی و نظارت بر اقدامات انجام شده است (Darban Astane, 2006: 83). به طوری که فرایند توسعه پایدار روستایی را به نحوی تقویت کند که در سطح متعارف جامعه، زمینه و محیط مناسبی را برای زندگی راحت‌تر و کارآمدتر روستاییان به تناسب ویژگی‌های اجتماعی و اقتصادی فراهم شود (Darban Astane, 2006: 15). بنابراین هدف مدیریت روستایی، حرکت برای رسیدن به وضعیت مطلوب با استفاده از توان‌های بالقوه و بالفعل موجود در روستا، هم سو با بهبود وضعیت جامعه روستایی است (Taleb, 1998: 6). به طور کلی مدیریت روستایی، علم تلفیق و تنظیم عوامل مختلف طبیعی، انسانی، اقتصادی و ... در جامعه روستایی است (Taleb, 1999: 5). در فرایند توسعه پایدار می‌توان مدیریت روستایی را در سه پست اصلی اقتصادی، اجتماعی و محیطی در نظر گرفت که هر یک از این ابعاد دارای جنبه‌های خاص خود هستند و اهداف مدیریتی در آن‌ها متفاوت است (Zaslow, 2000: 33).

با توجه به مفهوم مدیریت روستایی، راهکار ایجاد شوراهای اسلامی روستایی به عنوان یک واحد مدیریت محلی وسیله‌ای برای دستیابی به توسعه روستایی و در نهایت توسعه ملی است (Piran, 2009: 68). شوراهای اسلامی با مدیریت بر پهنه روستاها، منابع و ساکنان آن، فعالیت‌هایی را در راستای توسعه سکونتگاه‌های انسانی انجام داده‌اند (Khozdarloo, 2001: 233).

مدیریت روستایی در واقع فرایند سازماندهی و هدایت جامعه و محیط روستایی از طریق شکل دادن به سازمان‌ها و نهادها است. این سازمان و نهادها، ابزار و وسایل تأمین هدف‌های جامعه روستایی هستند، هدف‌هایی که توسط مردم ترسیم شده و پذیرفته شده است (Roknoldin Eftekhari, 2004: 6). در قلب مفهوم مدیریت مبتنی بر جامعه محلی فرآیندهای چندگان‌های توسعه یافته‌اند که در آن نمایندگان گروه‌های ذینفع به صورت منظم با هم در تعامل می‌باشند. تعاملی که هسته اصلی آن مبتنی بر مشارکت جامعه محلی شکل می‌گیرد (Nooteboom, 2006: 254) سازمان‌های بنیادی مبتنی بر جامعه محلی نقش زیادی در ایجاد فرایند تصمیم‌گیری، فراهم آوردن اعضا، بهبود وضعیت اقتصادی، تشویق توانمندی‌های جامعه و خدمت‌رسانی دارند و به عنوان کانالی برای سازماندهی جامعه محلی دارای یک نقش ضروری می‌باشند. آن‌ها معمولاً مقیم جامعه محلی هستند و به خوبی با افراد در ارتباطند، از این رو آن‌ها دارای مزایای زیادی از جمله آگاهی از نیازهای جامعه محلی می‌باشند و برای پاسخگویی مؤثر و بسیار سریع به مسایل روستایی نسبت به سازمان‌های دولتی و یا غیردولتی در موقعیت مناسبی می‌باشند. به علاوه، آن‌ها نشان داده‌اند دارای ظرفیت بسیج منابع محلی برای توسعه بنیادی هستند (Opore, 2007: 25) با الهام از دیدگاه موسلی قلمرو محلی معمولاً بهترین محدودهای است که امکان دسترسی به پایداری در آن وجود دارد (Moseley, 2003: 227).

در واقع، مدیریت مبتنی بر جامعه محلی ابزاری است برای ظرفیت‌سازی و توانمندسازی جامعه محلی، بهبود مشارکت مردم، سازماندهی نهادهای محلی و بهبود استفاده از سرمایه‌ها جهت تاثیر گذاری در فرآیند توسعه، که با هدف پذیرش و رفع نیازهای جوامع روستایی برای توسعه اقتصادی، اجتماعی و حفاظت از منابع تولید مورد استفاده قرار می‌گیرد (Chilima et al, 2002: 112).

بنابراین، وجود شورا و نظام شورایی کشور، به ویژه در سطح مدیریت روستاها و آن‌هم در منطقه نیشابور در سال‌های اخیر، از این ضرورت حکایت دارد و بیانگر خواست پنهان و آشکار مردم برای برخورداری از نهادهای مدنی مناسب با شرایط این عصر تلقی می‌شود. نکته مهم آن است که شورا همانند دیگر مفاهیم جوامع نوین و مدنی، نه فقط یک فرصت و انتخاب، بلکه یک مرحله از رشد فکری و فرهنگی هر جامعه به شمار می‌آید (Bazzi ana Hedayati, 2010: 107). اما در عین حال نیز آسیب‌هایی در مدیریت روستایی مشاهده می‌شود. گره مدیریت روستایی در ایران طی چند دهه گذشته و شاید در صد سال اخیر در ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی یکی از مهم‌ترین چالش‌های برنامه‌ریزان و متخصصان بوده است. این مسئله برای روستا و روستاییان نیز که اساس حیات اجتماعی ایران بر آن‌ها استوار است، اهمیت دارد. با این حال، هدف اصلی این مقاله بازگشایی این گره نیست، زیرا مشخص است که رفع مشکلات مدیریت روستایی فراتر از توان یک گروه متخصص و محقق است. با این تعریف، تحقیق حاضر در پی بررسی و تحلیل این مسأله است که میزان موفقیت عملکرد شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک دهستان اردوغش شهرستان نیشابور چگونه است؟

در زمینه بررسی مدیریت روستایی (شوراها) در سطح روستا تحقیقات متعددی صورت گرفته است ولی در زمینه مقایسه میزان عملکرد موفقیت مدیریت روستایی (شوراها) در روستاهای بزرگ و کوچک علاوه بر داخل در خارج هم تحقیق قابل ملاحظه‌ای مشاهده نمی‌شود. با اینحال به برخی از مطالعات هم پیوند با موضوع مقاله حاضر اشاره می‌شود.

رستم پور و همکاران سال (۱۳۸۹) در مقاله‌ای تحت عنوان بررسی عملکرد شوراهای اسلامی روستا و تأثیر میزان سواد اعضا در آن (نمونه موردی: شهرستان دیر)، به این نتایج رسیدند که، سطح سواد اعضای شورا می‌تواند به موفقیت آنان در امور اجرایی نقاط روستایی کمک کند، ولی به عنوان تنها عامل موفقیت شوراهای اسلامی روستا نمی‌تواند تلقی شود. و همچنین به طور کلی مردم از عملکرد شوراهای اسلامی روستا رضایت ندارند. کامران دستجردی و همکاران سال (۱۳۸۹) در مقاله‌ای تحت عنوان مدیریت سیاسی روستا و تحلیل مقایسه‌ای موفقیت دهیاری‌ها در روستاهای بزرگ و کوچک مطالعه موردی: شهرستان دلفان، به این نتایج رسیدند که، دهیاری در روستاهای بزرگ به مراتب موفق‌تر از روستاهای کوچک عمل کرده و با توجه به موارد قانونی و شرایطی که برای فعالیت دهیاری‌ها در نظر گرفته شده است می‌توان دریافت که جمعیت ملاک تعیین‌کننده‌ای برای موفقیت دهیاری‌هاست. البته بیان این مسئله به معنای پذیرش جمعیت به عنوان یک ملاک کلی برای ارائه خدمات به دهیاری‌ها نمی‌باشد. عنابستانی و پورجمالی جعفرآباد سال (۱۳۹۱) در مقاله‌ای تحت عنوان برآورد میزان تأثیرپذیری توسعه دورنمای روستاها از مدیریت روستایی (مطالعه موردی: دهستان اترک - شهرستان مانه و سملقان)، به این نتایج رسیدند که، شدت تأثیر متغیر عملکرد مدیریت روستایی بر سرمایه اجتماعی روستا ۰/۴۶۲ است که بیانگر تأثیر متوسط و مثبت عملکرد مدیریت روستایی بر سرمایه اجتماعی روستا است.

عوامل اقتصادی بیشترین تأثیر را در میزان شکل‌گیری سرمایه اجتماعی داشته است، به طوری که به تنهایی ۵۴ درصد از تغییرات سرمایه اجتماعی را تبیین می‌کند. مولانی هنجین و همکاران سال (۱۳۹۳) در مقاله‌ای تحت عنوان چالش‌های مدیریت روستایی از دیدگاه شوراهای اسلامی در ماندگاری جمعیت در روستاهای ناحیه مرکزی اردبیل به این نتایج رسیدند که، می‌توان از طریق توسعه کارآفرینی و نیز رویکرد مشارکتی به برنامه‌ریزی توسعه روستایی، ضمن تقویت روحیه و بسط انگیزه زمینه‌های امیدواری را در روستاها تقویت نموده تا از این طریق انگیزه ماندگاری در روستاها تحکیم بخشید. عزمی و الماسی سال (۱۳۹۳) در مقاله‌ای تحت عنوان تحلیل عوامل اثر گذار بر تقویت نقش اقتصادی شوراها در سکونتگاه‌های روستایی مورد: روستاهای شهرستان هرسین، به این نتایج رسیدند که تفاوت معناداری در ارائه خدمات اقتصادی قبل و بعد از تأسیس شوراها وجود دارد. همچنین با کمک تحلیل عاملی ۶ مولفه پیش‌برنده در شورای اسلامی در راستای توسعه اقتصاد روستایی شناسایی شدند که شامل ضعف‌های قانونی شوراها، مشکلات مربوط به توانایی شوراها در تصویب قوانین اقتصادی مربوط، مشکلات مربوط به همکاری مردم و شوراها با یکدیگر، مشکلات مربوط به عدم آشنایی اعضا با قوانین شوراها، عدم اعتماد مردم به شوراها، محدودیت اختیارات شوراها به لحاظ اداری و مالی و ۴ مولفه بازدارنده مشارکت مردمی در اداره امور شوراها، شناخت بهتر اعضای شورا نسبت به مشکلات اقتصادی روستا، مردمی بودن اعضای شورا، جلب حمایت‌های دولتی و مردمی به پروژه‌های روستایی شناسایی شده است. سریرام (۲۰۰۷) در مقاله‌ای تحت عنوان آموزش مدیریت روستایی در هندوستان، نگاه به گذشته، به بررسی تغییر پارادایم که در بازار برای مدیران روستایی اتفاق افتاده است و با استفاده از برخی از سؤال‌های در مورد چگونگی آینده آموزش مدیریت روستایی می‌توان نتیجه‌گیری کرد. ونچانگ (۲۰۰۸) در مطالعه‌ای با عنوان مدیریت روستایی، رهیافتی برای مناطق روستایی تبیت، به این نتیجه می‌رسد که مدیریت روستایی در نواحی روستایی جایگاه خود را پیدا می‌کند که با فرهنگ روستایی، منابع روستایی، اکولوژی روستایی، تولیدات روستایی، کاهش فقر روستایی و بهبود زندگی روستایی در تعامل عملکردی باشد. رومیان‌داتال (۲۰۱۵) در مقاله‌ای تحت عنوان نقش مدیریت روستایی در توسعه روستایی برای مقابله با خطرات زلزله (مطالعه موردی: دهستان زاغ در شهرستان خرم آباد)، به این نتایج رسیدند که با برنامه‌ریزی در جهت کاهش مداخله مستقیم دولت و افزایش گسترش حمایت روستاییان و تصمیم‌گیری با مردم و کارشناسان محلی و همچنین با تأکید بر آموزش می‌توان باعث کاهش اثرات حوادث طبیعی و آسیب‌پذیری شود.

روش پژوهش

این تحقیق به روش تحلیلی - توصیفی انجام گرفته، گرچه از سایر روش‌ها نیز در مطالعات بهره گرفته شده است. تحلیلی از آن جهت است که ناظر به مقایسه میزان موفقیت عملکرد شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک است. به منظور انجام این پژوهش به دو روش اسنادی و میدانی به تهیه اطلاعات و تجزیه و تلفیق آن‌ها اقدام شده است. در مرحله اسنادی به گردآوری اطلاعات از کتب، نشریات، آمارنامه‌ها، نقشه و سایت‌های اینترنتی پرداخته شده است. در مرحله اخذ اطلاعات میدانی، ضمن مشاهده و مصاحبه با ساکنین روستاهای مورد مطالعه از طریق پرسش‌نامه‌ها، اطلاعات لازم اخذ شده است؛ و همچنین برای تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده، از نرم‌افزار SPSS برای تعیین میزان موفقیت عملکرد شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک استفاده می‌شود. برای اهمیت شاخص‌ها از مدل AHP و نرم‌افزار Expert Choice استفاده می‌شود نهایتاً با استخراج و تحلیل اطلاعات به دست آمده و تلفیق آن‌ها با یافته‌های حاصل از بررسی‌های اسنادی به تدوین نتایج تحقیق اقدام شده است. در این پژوهش جهت انتخاب تعداد نمونه‌های پرسشگری، از روش نمونه‌گیری کوکران که مؤثرترین روش برای انتخاب حجم نمونه است، استفاده شد. جامعه آماری تحقیق دو گروه شامل روستاهای بزرگ و روستاهای کوچک از نظر جمعیتی می‌باشند. که در ۱۴ روستا مورد مطالعه قرار داده شد.

جدول ۱. توزیع نمونه در هر یک از روستاهای مورد مطالعه در دهستان اردوغشن در شهرستان نیشابور

ردیف	اسامی روستا	جمعیت	خانوار	تعداد نمونه
۱	اکبرآباد	۱۷	۵	۱
۲	بوژمهران	۱۶۸۳	۵۳۹	۶۹
۳	کلانه ساقی	۱۸۶	۶۱	۸
۴	دهنو هاشم آباد	۲۲۵	۶۵	۹
۵	کاریز نو	۱۷۳	۴۸	۷
۶	شهرک صنعتی	۲۰۰	۴۷	۷
۷	خسروآباد	۹۲	۲۶	۴
۸	عبدالله آباد	۱۱۳۷	۳۱۳	۴۰
۹	کریم آباد	۲۰۰	۵۷	۸
۱۰	برج	۱۵۲۴	۴۴۱	۵۷
۱۱	اردوغشن	۱۶۰۰	۴۷۶	۶۳
۱۲	سعیدیه	۵۶۷	۱۸۱	۲۳
۱۳	کاظم آباد	۱۳	۵	۱
۱۴	محسن آباد	۹۳۶	۲۸۷	۳۷
	مجموع	۸۵۵۶	۲۵۵۲	۳۳۴

Source: Statistical Center of Iran, 2010

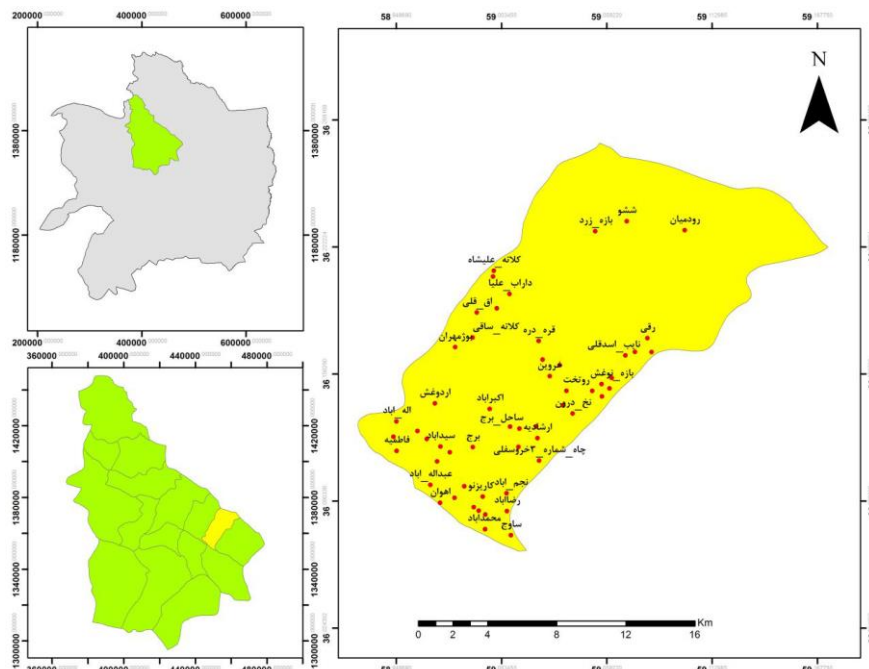
جمعیت کل خانوار روستاها ۲۵۵۲ نفر بوده، از این جمعیت ۲۲۳۷ نفر جزء روستاهای بزرگ بوده که ۸۸ درصد جمعیت را شامل می‌شدند که به عنوان P و ۳۱۵ نفر جزء روستاهای کوچک بوده که ۱۲ درصد جمعیت را شامل می‌شدند که به عنوان Q در فرمول کوکران تعریف شده و با استفاده از این فرمول ۳۳۴ پرسش‌نامه (۲۹۳ عدد برای روستاهای بزرگ و ۴۱ عدد برای روستاهای کوچک) تعیین و پس از سنجش روایی (نظرات خبرگانی از اعضای هیئت علمی) و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ که با حذف گویه‌های نامناسب و با نمره پایین و یا در مواردی با اصلاح آنان، ۰/۷۶۲ به دست آمده، که در روستاها توزیع گردید. همچنین برای سطح‌بندی و رتبه‌بندی شاخص‌ها برای موفقیت عملکرد شوراها در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی در روستاهای بزرگ و کوچک از گروه‌های تصمیم‌گیری که شامل ۲۰ نفر از شوراها و افراد آشنا به وضعیت روستاهای دهستان اردوغشن هستند استفاده شده است.

جدول ۲. شاخص‌های مورد بررسی در محدوده مورد مطالعه

منبع	شاخص‌ها	نوع عملکرد
United Nation, 1996, p.112	بهبود وضعیت اشتغال و درآمد مردم	عملکرد اقتصادی
	بهبود وضعیت بازاریابی محصولات کشاورزی	
	افزایش و بهبود میزان راندمان آبیاری	
	افزایش کمی و کیفی تولیدات	
Bazzi ana Hedayati, 2010	همکاری با نیروی انتظامی در برقراری امنیت	عملکرد اجتماعی
	ارتقای فرهنگی از طریق تأسیس کتابخانه و تجهیز آن	
	مشارکت دادن روستاییان در تصمیم‌گیری	
	ارتقای سطح سواد روستاییان با برگزاری کلاس‌های سوادآموزی	عملکرد زیست‌محیطی
	برگزاری دوره و کلاس‌های ترویجی	
برقراری نظافت عمومی در روستا		
جمع‌آوری و دفع زباله‌های خانگی در روستا		
جلوگیری از جزیان فاضلاب در معابر		

قلمرو جغرافیایی پژوهش

شهرستان نیشابور با قرار گرفتن در استان خراسان رضوی، در محدودیت ریاضی ۵۸ درجه و ۸ دقیقه طول جغرافیایی و ۳۵ درجه و ۳۵ دقیقه تا ۳۶ درجه و ۵۲ دقیقه عرض شمالی واقع گردیده است. این شهرستان به شکل بیضی در امتداد رشته‌کوه‌های بینالود قرار دارد. رشته‌کوه‌ها که به صورت نواری، در جهت شمال غرب - جنوب شرق شهرستان امتداد یافته، نیشابور را از شهرستان‌های مشهد، چناران و قوچان جدا می‌سازد. در قسمت غرب، نیشابور و سبزوار ۱۶۲ کیلومتر مرز مشترک دارند و از طریق رشته‌کوه طاغتکوه از یکدیگر جدا می‌شوند. در قسمت جنوب غربی، رشته‌کوه‌های سرخ، با ارتفاعات نسبتاً بالا، این شهرستان را از شهرستان کاشمر جدا می‌سازد. مرز مشترک نیشابور با شهرستان کاشمر حدود ۵۱ کیلومتر، با شهرستان تربت‌حیدریه که در جنوب شرقی شهرستان نیشابور قرار دارد، حدود ۶۹ کیلومتر است. بر اساس تقسیمات سیاسی وزارت کشور در سال ۱۳۷۸ (قبل از تقسیم خراسان بزرگ) وسعت شهرستان نیشابور ۸۹۲۵/۳ کیلومتر بوده که ۲/۹۹ از مساحت استان را در بر می‌گرفته است. بر اساس آخرین تقسیمات سیاسی کشوری، این شهرستان دارای ۵ بخش، ۱۵ دهستان، ۶۰۹ آبادی دارای سکنه و ۶ شهر به نام‌های نیشابور، دررود، خروین، بزغان و قدمگاه و بار است. دهستان اردوغشن در بخش زبرخان شهرستان نیشابور واقع شده است.

شکل ۱. موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه

یافته‌ها و بحث

داده‌های جمع‌آوری شده در دو سطح توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شده‌اند. ابتدا به توصیف آماری داده‌های حاصل از اجرای پرسش‌نامه پرداخته شده و سپس آزمون‌های آماری مختلف در راستای سؤال مطرح‌شده ارائه شده است.

یافته‌های توصیفی

از لحاظ ترکیب جنسی پاسخ‌گویان در دو گروه جنسی طبقه‌بندی شده‌اند. ۴۴/۹۱ درصد زن مورد پرسش قرار گرفته شده و ۵۵/۰۸ درصد مرد مورد پرسش قرار گرفته شده است. شغل پاسخگویان در ۵ گروه شغلی تقسیم بندی شده است که بر طبق آن ۱۴/۹۷ درصد افراد بیکار، ۱۲/۲۷ درصد بازنشسته، ۲۶/۹۴ درصد دارای دانشجو، ۴۱/۹۱ درصد افراد کسبه، ۳/۸۹ درصد افراد را کارمند دولتی تشکیل می‌دهد.

یافته‌های تحلیلی

در این پژوهش برای بررسی مقایسه میزان عملکرد موفقیت شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک، تعداد ۱۲ شاخص در ابعاد (اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی) تنظیم شد و در قالب پرسش‌نامه منعکس شد. پرسش‌نامه میان افراد مورد مطالعه توزیع شد و اطلاعات به دست آمده از پرسش‌نامه‌ها در نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

آزمون فرضیه پژوهش و تحلیل داده‌ها

- بین میزان عملکرد موفقیت شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک تفاوت معناداری دیده می‌شود. برای آزمون این فرضیه با توجه به مقایسه میزان عملکرد موفقیت شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک از آزمون من ویتنی استفاده گردید. نتایج همان‌گونه که در جدول (۲)، معین است شاخص‌های اقتصادی شامل: بهبود وضعیت اشتغال و درآمد مردم، بهبود وضعیت بازاریابی محصولات کشاورزی، افزایش و بهبود میزان راندمان آبیاری، افزایش کمی و کیفی تولیدات با مقدار من ویتنی به دست آمده به ترتیب برابر با (۱۸۱۷/۵۰۰، ۱۹۸۰/۰۰۰، ۱/۷۴۰۳، ۱/۷۹۶۳) و سطح معناداری کوچک‌تر از 0.05 ($sig < 0.05$) تفاوت معناداری در بین عملکرد اقتصادی روستاهای بزرگ و روستاهای کوچک در سطح 0.05 وجود دارد. در شاخص‌ها عملکرد اجتماعی شامل: همکاری با نیروی انتظامی در برقراری امنیت، ارتقای فرهنگی از طریق تأسیس کتابخانه و تجهیز آن، مشارکت دادن روستاییان در تصمیم‌گیری، ارتقای سطح سواد روستاییان با برگزاری کلاس‌های سوادآموزی، برگزاری دوره و کلاس‌های ترویجی با مقدار من ویتنی به دست آمده به ترتیب برابر با (۱/۷۵۲۳، ۱/۸۹۷۴، ۱/۰۹۵/۰۰، ۱/۳۰۱۳، ۱/۴۸۸۳) و سطح معناداری کوچک‌تر از 0.05 ($sig < 0.05$) تفاوت معناداری در بین عملکرد اجتماعی روستاهای بزرگ و روستاهای کوچک در سطح 0.05 وجود دارد. در شاخص‌ها عملکرد زیست‌محیطی شامل: برقراری نظافت عمومی در روستا، جمع‌آوری و دفع زباله‌های خانگی در روستا، جلوگیری از جزیان فاضلاب در معابر با مقدار من ویتنی به دست آمده به ترتیب برابر با (۱/۴۸۶۳، ۱/۴۱۶۳، ۱/۴۸۶۳) و سطح معناداری کوچک‌تر از 0.05 ($sig < 0.05$) تفاوت معناداری در بین عملکرد زیست روستاهای بزرگ و روستاهای کوچک در سطح 0.05 وجود دارد. در واقع نتایج ارزیابی‌ها در مورد عملکرد شوراها در روستاهای این دهستان، حاکی از آن است که عملکرد شوراها در روستاهای بزرگ به مراتب موفق‌تر از عملکرد شوراها در روستاهای کوچک است. به طور غیر مستقیم می‌توان بیان کرد که جمعیت ملاک تعیین‌کننده‌ای برای موفقیت شوراهاست. در وضعیت عادی همه روستاها باید از شرایط مناسب برای دریافت خدمات اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی برخوردار باشند. ولی در شرایط کنونی و با توجه به آنکه جمعیت ملاک تعیین‌کننده‌ای برای اعطای تسهیلات به شوراهاست، می‌توان نتیجه گرفت که شوراها در روستاهای بزرگ موفق‌تر عمل کرده است.

جدول ۳. مقایسه میزان موفقیت عملکرد شوراها در روستاهای بزرگ و کوچک

ابعاد	شاخص‌ها	MAN-WHITNEY	ASYMP. SIG. (2-TAILED)
اقتصادی	بهبود وضعیت اشتغال و درآمد مردم	۱۸۱۷/۵۰۰	۰/۰۰۰
	بهبود وضعیت بازاریابی محصولات کشاورزی	۱۹۸۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
	افزایش و بهبود میزان راندمان آبیاری	۱/۷۴۰۳	۰/۰۰۰
	افزایش کمی و کیفی تولیدات	۱/۷۹۶۳	۰/۰۰۰
اجتماعی	همکاری با نیروی انتظامی در برقراری امنیت	۱/۷۵۲۳	۰/۰۰۰
	ارتقای فرهنگی از طریق تأسیس کتابخانه و تجهیز آن	۱/۸۹۷۴	۰/۰۰۰
	مشارکت دادن روستاییان در تصمیم‌گیری	۱۰۹۵/۰۰	۰/۰۰۰
	ارتقای سطح سواد روستاییان با برگزاری کلاس‌های سوادآموزی	۱/۳۰۱۳	۰/۰۰۰
زیست محیطی	برگزاری دوره و کلاس‌های ترویجی	۱/۴۸۸۳	۰/۰۰۰
	برقراری نظافت عمومی در روستا	۱/۸۶۰۳	۰/۰۰۰
	جمع‌آوری و دفع زباله‌های خانگی در روستا	۱/۴۱۶۳	۰/۰۰۰
	جلوگیری از جزیان فاضلاب در معابر	۱/۴۸۶۳	۰/۰۰۰

پس از تجزیه و تحلیل شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی و زیست محیطی به تجزیه و تحلیل ابعاد اجتماعی و اقتصادی و زیست محیطی پرداخته شده است به این صورت که ابتدا از شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی و زیست محیطی در نرم‌افزار SPSS گرفته و سپس آزمون من ویتنی گرفته شد. در این آزمون مقدار من ویتنی برای شاخص‌های اجتماعی با برابر با ۱/۰۱۸۳ و برای شاخص‌های اقتصادی برابر با ۱/۲۷۴۳ و برای شاخص‌های زیست محیطی ۱/۰۶۰۳ به دست آمد و با توجه به سطح معناداری کوچک‌تر از ۰/۰۵ تفاوت معناداری در سطح ۰/۰۹۵ ملاحظه می‌شود. یعنی در بعد اجتماعی و اقتصادی و زیست محیطی روستاهای بزرگ و کوچک تفاوت معناداری مشاهده می‌شود.

جدول ۴. تجزیه و تحلیل ابعاد اجتماعی و اقتصادی و زیست محیطی

زیست محیطی	اقتصادی	اجتماعی	ابعاد
۱/۰۶۰۳	۱/۲۷۴۳	۱/۰۱۸۳	Man-whitney u
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	Asymp.sig.(tailed2)

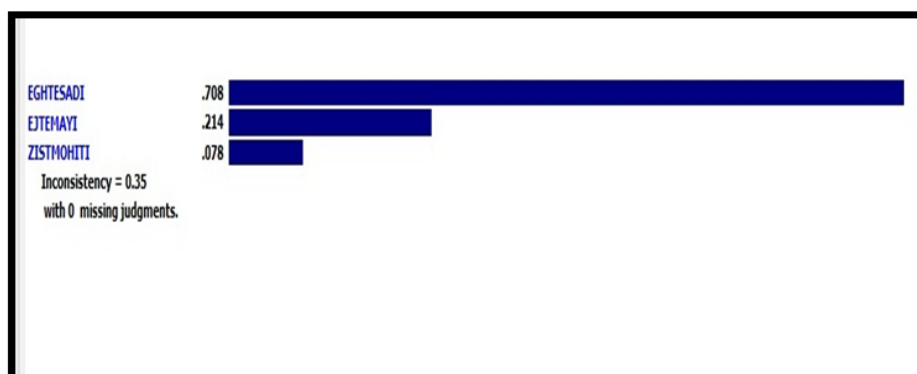
– رتبه‌بندی عملکرد شوراهای در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی در روستاهای بزرگ و کوچک – همچنین برای وزن دهی به شاخص‌ها و تعیین اهمیت نسبی شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی و زیست محیطی مورد مطالعه، از روش فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) استفاده شد. در این مطالعه گروه‌های تصمیم‌ساز شامل نخبگان و افراد آشنا به وضعیت روستاهای دهستان اردوغشن بودند. پس از تشکیل ساختار سلسله مراتبی برای تعیین وزن هر عنصر تصمیم‌گیری، مقایسه دو به دو عناصر صورت گرفت. در واقع در جهت محاسبه وضعیت عملکرد شوراهای در روستاهای بزرگ و کوچک، پرسشنامه‌هایی در ابعاد اقتصادی و اجتماعی و زیست محیطی تنظیم و در بین ۱۶ نفر از متخصصین و افراد آشنا به مسائل روستاهای دهستان اردوغشن توزیع شد.

جدول ۵. اندازه‌های ترجیحات برای مقایسه زوجی

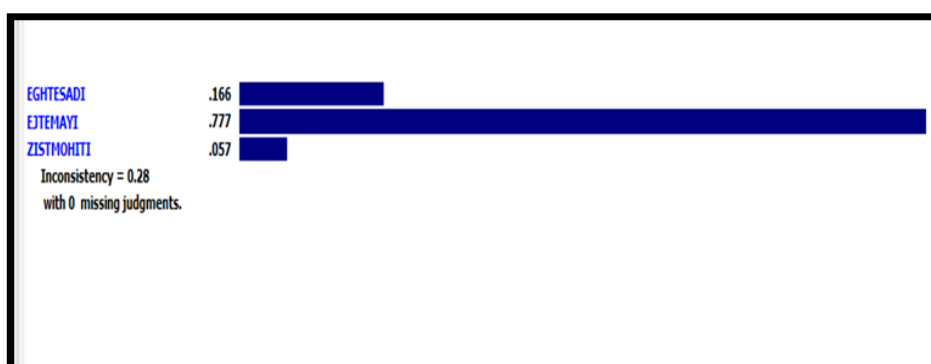
مقدار عددی	وضعیت مقایسه
۱	ترجیح یکسان
۲	یکسان تا نسبتاً مرجح
۳	نسبتاً مرجح
۴	نسبتاً تا قویاً مرجح
۵	قویاً مرجح
۶	قویاً تا بسیار قوی مرجح
۷	ترجیح بسیار قوی
۸	بسیار تا بی‌اندازه مرجح
۹	بی‌اندازه مرجح

Source: Ghodsi Pour, 2007

پس از تکمیل پرسش‌نامه‌ها، جهت تحلیل آن‌ها از نرم‌افزار Expert Choice که بر اساس فرایند تحلیل سلسله مراتبی عمل می‌کند، استفاده شد. بدین ترتیب برای هر معیار در هر سطح از مجموع نظرات کارشناسان، میانگین هندسی گرفته شد و سپس میانگین‌ها وارد نرم‌افزار Expert Choice شد و یک جدول نهایی در هر سطح به دست آمد که این جدول اولویت‌بندی معیارها را در همان سطح نشان می‌دهد. در فرایند تحلیل سلسله مراتبی همواره می‌توان میزان سازگاری تصمیم را محاسبه نمود. در صورتی که شاخص سازگاری از ۰/۱ بیشتر باشد، سطح سازگاری مجموعه رتبه‌ها غیرقابل قبول بوده و رتبه‌بندی‌ها بایستی مجدداً تکرار گردند. در نهایت، نرم‌افزار از روی قضاوت‌های اصلاح‌شده، وزن نهایی هر گزینه را محاسبه می‌کند.

شکل ۲. سطح‌بندی عملکردهای شوراهای روستاهای بزرگ

شکل ۳. سطح‌بندی عملکردهای شوراهای روستاهای کوچک

همان طور که در شکل‌های فوق مشاهده می‌شود، در ابعاد اقتصادی در روستاهای بزرگ با وزن $0/708$ و در روستاهای کوچک با وزن $0/166$ ؛ در بعد اجتماعی در روستاهای بزرگ با وزن $0/214$ و در روستاهای کوچک با وزن $0/777$ ، در بعد زیست محیطی در روستاهای بزرگ با وزن $0/078$ و در روستاهای کوچک با وزن $0/057$ ، را به خود اختصاص داده‌اند. در واقع، روستاهای بزرگ عملکرد اقتصادی بهتری نسبت به روستاهای کوچک دارند و در روستاهای کوچک عملکرد اجتماعی نسبت به روستاهای بزرگ بهتر است و در نهایت در بعد زیست‌محیطی روستاهای بزرگ عملکرد بهتری را به خود اختصاص داده‌اند.

نتیجه‌گیری

مدیریت جدید روستایی و شوراهای اسلامی به عنوان سازمان مردمی در چند سال اخیر جایگاه مهمی در توسعه روستا پیدا کرده است. این موضوع سبب شده تا تلاش شود جایگاه این نهاد هر چه بیشتر بهبود یابد. در پژوهش حاضر هدف، بررسی مقایسه میزان موفقیت عملکرد شوراهای بزرگ و کوچک اتخاذ شده است. در این پژوهش روستاهای بزرگ و کوچک به عنوان شاهد مورد آزمون قرار گرفته شدند تا با مقایسه نتایج حاصل از عملکرد شوراهای بزرگ و کوچک، به سطح‌بندی و رتبه‌بندی عملکرد شوراهای بزرگ و کوچک در زمینه اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی پرداخته شود. تحقیق حاضر در پی بررسی و تحلیل این مسأله بود که میزان موفقیت عملکرد شوراهای بزرگ و کوچک دهستان اردوغش شهرستان نیشابور چگونه است؟ در ابتدا، نتایج تحلیل این سؤال با آزمون من ویتنی نشان داد که، تفاوت معناداری بین عملکردهای اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی در شاخص‌های: بهبود وضعیت اشتغال و درآمد مردم، بهبود وضعیت بازاریابی محصولات کشاورزی، افزایش و بهبود میزان راندمان آبیاری، افزایش کمی و کیفی تولیدات، همکاری با نیروی انتظامی در برقراری امنیت، ارتقای فرهنگی از طریق تأسیس کتابخانه و تجهیز آن، مشارکت دادن روستاییان در تصمیم‌گیری، ارتقای سطح سواد روستاییان با برگزاری کلاس‌های سوادآموزی، برگزاری دوره و کلاس‌های ترویجی، برقراری نظافت عمومی در روستا، جمع‌آوری و دفع زباله‌های خانگی در روستا، جلوگیری از

جزیان فاضلاب در معابر) با سطح معناداری کوچک‌تر از ۰/۰۵ دیده می‌شود. همچنین برای رتبه‌بندی نوع عملکرد شوراهای در روستاهای بزرگ و کوچک از نرم‌افزار Expert Choice استفاده شده است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد در ابعاد اقتصادی در روستاهای بزرگ با وزن ۰/۷۰۸ و در روستاهای کوچک با وزن ۰/۱۶۶؛ در بعد اجتماعی در روستاهای بزرگ با وزن ۰/۲۱۴ و در روستاهای کوچک با وزن ۰/۷۷۷، در بعد زیست محیطی در روستاهای بزرگ با وزن ۰/۰۷۸ و در روستاهای کوچک با وزن ۰/۰۵۷، را به خود اختصاص داده‌اند. در واقع، روستاهای بزرگ عملکرد اقتصادی بهتری نسبت به روستاهای کوچک دارند و در روستاهای کوچک عملکرد اجتماعی نسبت به روستاهای بزرگ بهتر است و در نهایت در بعد زیست محیطی روستاهای بزرگ عملکرد بهتری را به خود اختصاص داده‌اند. در واقع نتایج ارزیابی‌های این پژوهش در مورد شوراهای روستاهای دهستان اردوغشن شهرستان نیشابور، حاکی از آن است که عملکرد شوراهای در روستاهای بزرگ به مراتب موفق‌تر از روستاهای کوچک است. می‌توان دریافت که جمعیت ملاک تعیین‌کننده‌ای برای موفقیت شوراهاست. البته بیان این مسئله به معنای پذیرش جمعیت به عنوان ملاک کلی برای ارائه خدمات به روستاهای بزرگ نیست، یعنی در وضعیت عادی همه روستاها باید از شرایط مناسب برای دریافت خدمات برخوردار باشند. اما در شرایط کنونی و با توجه به آنکه جمعیت ملاک تعیین‌کننده‌ای برای موفقیت شوراهاست، می‌توان نتیجه گرفت که موفقیت شوراهای در روستاهای بزرگ خیلی بیشتر از روستاهای کوچک است. نتایج این تحقیق با تحقیقات کامران دستجردی و همکاران در سال ۱۳۸۹، که به این نتایج رسیدند که عملکرد دهیاری در روستاهای بزرگ به مراتب موفق‌تر از روستاهای کوچک است همچنین به این نتایج رسیدند که به موارد قانونی و شرایطی که برای فعالیت دهیاری‌ها در نظر گرفته شده است می‌توان دریافت که جمعیت ملاک تعیین‌کننده‌ای برای موفقیت دهیاری‌هاست. همچنین با مطالعات ونچانگ در سال ۲۰۰۸، به این نتایج رسید که، مدیریت روستایی در نواحی روستایی جایگاه خود را پیدا می‌کند که با فرهنگ روستایی، منابع روستایی، اکولوژی روستایی، تولیدات روستایی، کاهش فقر روستایی و بهبود زندگی روستایی در تعامل عملکردی باشد.

در واقع باید گفت، هنوز بسیار زود است که به دآوری عملکرد شوراهای بپردازیم اما باید توجه داشته باشیم که استقلال جامعه روستایی در اداره امور مربوط به حیات جمعی، تحول بسیار گران‌قدری است که تنها از عهده یک نقش شورا برآمدنی نیست و نیاز به مشارکت واقعی همه روستاییان است. در واقع با عنایت به چهارچوب نظریه توسعه پایدار روستایی می‌توان مدیریت روستایی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و محیطی طبقه‌بندی نمود. در بعد اقتصادی هدف اصلی مدیریت ایجاد فضای مناسب روستایی برای فعالیت‌های اقتصادی است و اینکه بتواند سطح زندگی مردم روستا را بالا ببرد. و در بعد اجتماعی هدف مدیریت ایجاد زمینه توسعه انسانی است و بتواند یک زندگی مطلوب را به مفهوم واقعی را برای همه افراد ساکن منطقه تأمین کند و تضادهای میان مردم شهری و روستایی را کاهش دهد. در بعد محیطی نیز هدف مدیریت روستایی این است که، با مدیریت زیست محیطی بتواند از اثرات زیان‌بار بر روی محیط را کاهش دهد و در صدد کاهش آسیب‌پذیری از حوادث طبیعی باشد. بر پایه مطالب بیان شده، مدیریت سه بعد اصلی توسعه پایدار را پوشش می‌دهد، در نتیجه مدیریت روستایی نمی‌تواند در یک خلأ و با نادیده گرفتن مباحث اقتصادی، اجتماعی و محیطی که پیرامون روستاها وجود دارد، ظاهر شود. در واقع تجربیات تلخ و ناکامی‌های مدیریتی دهه‌های گذشته و اکنون، نیاز به اتخاذ یک نگاه سیستمی و حکمروایی ایده‌آل که متناسب با ساختار روستاهای ایران باشد را ضروری است، تا با ساماندهی و نظم بخشی به روستاها، سعادت و کامیابی و خوشبختی و سلامت مردم ساکن در سکونتگاه‌های روستایی در گستره سرزمین ایران تحقق دهد.

References

- Alavi Tabar, A.R. (2000). Developing a Pattern of Citizen Participation in City Affairs. Tehran: Organization of Municipalities and village administrator Country. (In Persian)
- Anabestani, A.A., & Pourjamli Jafarabad, A. (2013). Estimation of the Impact of Indigenous Development of Villages on Rural Management (Case Study: Atrak Village - Maneh and Selmahan Township). *Journal of Geography*, 10 (35), 147-170. (In Persian)
- Azmi, A., & Almasi, H. (2014). The analysis of influential factors upon strengthening the economic role of councils regarding rural settlements Case: villages of Harsin County. *Journal of Space Economy & Rural Development*, 3 (8), 71-86. (In Persian)

- Bazzi, Kh. & Hedayati, S. (2010). The Developmental Trend of Rural Management in Iran with an Emphasis on the Islamic Councils Performance: A Case Study of Sistan Region. *Journal of Roosta & Towsee*, 13 (3), 105-126. (In Persian)
- Chilima, G., Nkhoma, B., Charul, G., & Mulwafu, W. (2002). Community based management approach in the management of water resource by different organization in the lake Chilwa Basin Malawi. University and government report, University of Malawi.
- Darban Astane, A.R. (2006). Rural management position In the fourth program. *Dehyaries Monthly*, 3 (15), 14-22. (In Persian)
- Davani, Gh. H. (2005). *The constitution of the Islamic Republic of Iran with the latest amendments*. Tehran: Kiomars Publication. (In Persian)
- Eftekhari, A.R. (2004). Village administrator and sustainable rural management. *Dehyaries Monthly*, 1 (2), 4-10. (In Persian)
- Ghadiri Masoum, M., & Riahi, V. (2005). Examining the Roles and Challenges of Rural Management in Iran. *Journal of Geographic research*, 36 (50), 177-198. (In Persian)
- Ghodsi Pour, S.H. (2007). *Analytical Hierarchy Process (AHP)*. Fifth Edition, Amir Kabir University Publication. (In Persian)
- Kamran Dastjerdi, H., Souri, F., Taghdisi, A., & Ansarizadeh, S. (2011). Village political management and comparative analysis of the success of villagers in large and small villages. Case study: Delfan County. *Journal of Applied researches in Geographical Sciences*, 15 (18), 51-66. (In Persian)
- Khozdarloo, B. (2001). A Model for Educational Planning and Promotion of Members of Islamic Councils in West Azarbaijan villages, *Journal of Jihad*, 19 (232-233). (In Persian)
- Lotfi, H., Salehian Badi, S., & Ghasemi Badi, A.R. (2016). The Analysis of the function of villages' managers in the Process of economic development in Badrood district villages, Natanz County. *Journal of Regional Planning*, 6 (22), 165-176. (In Persian)
- Madih, A. (2006). *Neyshabur and the Strategy for the Development of Natural, Human, Economic and Tourism Geography*. Vol. 1, Navayeh Ghazal Publication. (In Persian)
- Mahdavi, M., Najafi Kani, A. A. (2006). Dehjari is another experience in managing villages in Iran, a case study of West Azarbaijan province. *Journal of Geographic research*, 37 (53), 21-39. (In Persian)
- Molaei Hashtjin, N., Amar, T., & Hajalizadeh, H. (2015). Rural Management Challenges from the Viewpoints of Islamic Councils on the Survivability of Population in Villages in Central District of Ardebil. *Journal of Geography*, 12 (40), 73-91. (In Persian)
- Moseley, M. J. (2003). *Rural development: Principles and practice*. Published SAGE. P. 227.
- Nemati, M., & Badri, S. A. (2005). Evaluation of the functional role of the new rural management system Comparative comparative analysis of active de hires in small and large villages Case study: Golestan province. *Journal of Geographic research*, 39 (59), 161-176. (In Persian)
- Nooteboom, S. (2006). *Adaptive networks the governance for sustainable development*. Eburon Academic, Delft. Netherlands.
- Opare, S. (2007). Strengthening community-based organizations for the challenge's of rural development. *Community Development Journal*, 42 (2), 251- 264. Oxford University Press. doi:10.1093/cdj/bsl002.
- Piran, P. (2009). Village council and city Encyclopedia of Urban and Rural Management, Tehran: Organization of Municipalities and village administrator Country. (In Persian)
- Rezvani, M.R. (2005). *Introduction to Rural Development Planning in Iran*. Tehran: Publication Ghomes. (In Persian)
- Roumyani, A., Eynali, J., & Salehi Mishani, H. (2015). The Role of Management in Rural Development to Cope with Earthquake Hazards (Case study: Zaghe Dehestan in Khoramabad County). *Journal of Research and Rural Planning*, 3 (8), 82-96. (In Persian)

- Rustampour, H., Mohammadi Yeganeh, B., & Heidary, H. (2011). Evaluation of the performance of Islamic councils in the village and the effect of members' literacy rates on them (case study: Dir County). *Jornal of Urban Management*, 8 (26), 181-190. (In Persian)
- Sriram, M S. (2004). *Rural Management Education in India: A Retrospect*. Research and Publications, W.P.4 (1).
- Taleb, M. (1999). Rural Council: Functions, bottlenecks. *Jornal of Housing and Revolution*, 84. (In Persian)
- Taleb, M. (1998). *Rural Management in Iran*. Tehran University Publishers. (In Persian)
- Unitaed Nation.(1996). *Indicators of sustainable development: framework and methodologies*. New Yourk, p 112.
- Wang Wenchang. (2008). Rural management, The Way Out for Tibetan Rural Areas. *China tibetology*, 1, 1-94.
- Zaslow, M.Kathryn, T. Christopher, B. and Kristin, M. (2000). Welfare reform and children.

How to cite this article:

Riahi V., Naimabadi, N. & Javan, F. (2018). Comparison the Performance of Rural Supervisory Management (Councils) in Small and Large Villages of Ardooghshan Rural Distict in Neyshabur County. *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 13(2), 365-378. http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_543089_en.html

Comparison the Performance of Rural Supervisory Management (Councils) in Small and Large Villages of Ardooghshan Rural Distict in Neyshabur County

Vahid Riahi*

Associate of Geography & Rural Planning, Kharazmi University, Tehran. Iran

Nazanin Naimabadi

Ph.D Candidate in Geography & Rural Planning, Kharazmi University, Tehran. Iran

Frahad Javan

Ph.D Candidate in Geography & Rural Planning, Kharazmi University, Tehran. Iran

Received: 05/11/2016

Accepted: 07/02/2018

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Fundamental organizations which are local-community based play an important role in developing decision-making process, providing members, improving the economy, encouraging community capabilities and rendering service. These organizations have an essential role for organizing the local community. They are usually resident in the local community and they are well connected with people. Hence, they have many advantages, including being informed of local community needs and are in suitable position to respond effectively to rural issues rather than the governmental or non-governmental organizations. In addition, they have demonstrated that have the capacity to mobilize local resources for fundamental development and inspired by the Moselle's view of local territory, are of the best places which there is the possibility for sustainability there. In fact, local community-based management is a tool for capacity making and empowerment of the local community, improving public participation, organizing local bodies and improving the use of funds to influence the development process, which is used with the purpose of accepting and meeting the needs of rural communities for developing economic, social and protection of production sources. Therefore, in recent years, the council and the council system of the country, especially in the villages' management and more specific, in Neyshabur region emphasizes this necessity and expresses the hidden and obvious demands of people to have access to suitable civil institutions appropriate to the requirements of this era. An important factor is that like other modern concepts of civil society, the council is not only considered as an opportunity and choice, but also is a level of intellectual and cultural development in any society. But simultaneously, some damages can be seen in rural management. During last decades or perhaps hundred years, the nodes of rural management in Iran has been one of the most important challenges for planners and specialists in the political, social, economic and cultural dimensions. It is also important for villages and villagers which Iran's social life is based on them. However, the main purpose of this paper is not unlocking this node, because it is clear that solving rural management problems is beyond the power of an expert and researcher group. By this definition, this study is to investigate and analyze this problem that how is the success rate of councils' performance district in large and small villages of Ardooghshan rural distict in Neyshabur County?

Methodology

This was a descriptive analytical study, although other methods have been used in studies. This was an analytical study because it compares the success rate of councils' performance in large and small

* Corresponding Author:

Email: riahi@khu.ac.ir

villages. In order to do this study in two ways documentary and field study, providing information, analysing and combining them were done. In documentary study, collecting information from books, magazines, statistics, maps and Internet sites was applied. In the field study level, the necessary data were collected by observation and interview the residents of the studied villages by filling out the questionnaire. Also, in order to analyze the data, SPSS software was used to determine the success rate of the councils' performance in large and small villages. AHP model and Expert Choice software were applied for importance of indices. Ultimately, by extracting and analyzing of obtained data, by information and integrating them with the obtained results of the documentary surveys, the research results were developed. In this study, Cochran sampling method was used to select the number of questionnaires that is the most effective method in choosing samples size. The population in this study consisted of two groups of large and small villages, in terms of population in which, 14 villages were studied.

Results and Discussion

In this study, to analyze the comparison of the success rate of the councils' performance in large and small villages, 12 indices were set in (Economic, Social and Environmental) dimensions. The results showed that in the economic indices including (Improving Employment and Income Situation of People, Improving the Marketing Situation of Agricultural Products, Increasing and Improving Irrigation Efficiency Rate, Increasing the Quality and Quantity of Production) with the value obtained mannwhitney equal to (1817.500, 1980.000, 1.7403, 1.7963), respectively and by significance level less than 0.05 ($\text{sig} < 0.05$), there is a significant difference in the rural economic performance between large and small villages in level 0.095. In social indices and performance including (Cooperation with the Police in Maintaining Security, Promoting Culture Through the Establishment of the Library and Equipping it, Encouraging the Villagers to Participate in Decision-Making, Enhancing the Villagers' Literacy by Holding Literacy Classes, and Holding Courses and Extension Courses) with mannwhitney value obtained equal (1.7523, 1.8974, 1095.00, 1.3013, and 1.4883), respectively, and by a significance level less than 0.05 ($\text{sig} < 0.05$), there is a significant difference between social performance in large and small villages in level 0.095. In indices, environmental performance including (Observing General Clean up in the Village, Collecting and Disposal of Household Waste in the Village, Preventing the Flow of Sewage in the Passageways) with mannwhitney value obtained equal (1.8603, 1.4163, 1.4863), respectively and by a significance level less than 0.05 ($\text{sig} < 0.05$), there is a significant difference between environmental performance in large and small villages in level 0.095.

Conclusion

In recent years, the new rural and Islamic councils' management has found an important place in the development of rural areas as a popular organization. This has led to efforts to improve the status of this institution more than ever. The present study aimed at investigating the comparison of the success rate of the councils' performance in large and small villages. In fact, large villages have better economic performance than small villages and small villages have better social performance than large villages, and to sum up, in the environmental dimension, large villages have better performance. In fact, the evaluations' results of this study about the villages' councils of Ardooghshan rural district in Neyshabur county show that the councils' performance in large villages is far more successful than small villages. It can be seen that the population factor is a decisive criterion in the success of the councils. Undeniably, this matter does not mean the acceptance of population as a general criterion for providing services to large villages, i.e., all villages should have the appropriate situation to receive services in normal conditions. But in the current situation and considering the fact that population is a decisive criterion in success of the councils, it can be concluded that the success of the councils in large villages is much more than small villages.

Key words: Rural Settlements, Rural Management, Councils' Performance, Social - Economic and Environmental Performances, Neyshabur County